

Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Ons kenmerk
5625825/09/6

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 22 oktober 2009
Onderwerp Uw brief van 16 oktober 2009 inzake het BNC-fiche tolk- en
vertaaldiensten in strafprocedures

In haar brief van 16 oktober jl. vraagt de vaste commissie voor de JBZ-Raad van de Eerste Kamer op enkele punten een nadere toelichting op het ontwerp-kaderbesluit inzake tolk- en vertaaldiensten in strafprocedures. Graag voldoe ik aan dit verzoek.

Met voldoening stel ik vast dat ook de Eerste Kamer, zij het met enig voorbehoud, tot een positief oordeel komt ten aanzien van de proportionaliteit en subsidiariteit van dit ontwerp-kaderbesluit, zo blijkt uit de brief van 10 september 2009 van de Voorzitter van de Eerste Kamer aan de Europese Commissie.¹ De Tweede Kamer² alsmede de regering zijn eveneens tot een positief oordeel gekomen.

De vaste commissie voor de JBZ Raad vraagt kort gezegd een nadere toelichting op de meerwaarde van dit kaderbesluit ten opzichte van het EVRM en de daarop gebaseerde rechtspraak van het EHRM. Voorop staat dat het EVRM, in het bijzonder artikel 6 inzake het recht op een eerlijk proces en de daarop gebaseerde rechtspraak van het EHRM, leidend is in de discussie over en de ontwikkeling van instrumenten op het terrein van procedurele rechten van verdachten in de Europese Unie. Instrumenten op het niveau van de Europese Unie hebben dan ook een aanvullend karakter en beogen de naleving van het EVRM door de lidstaten te bevorderen en te verbeteren.

De behoefte aan aanvullende instrumenten binnen de Europese Unie is in het bijzonder gelegen in de noodzaak tot het versterken van het wederzijdse vertrouwen tussen de lidstaten als voorwaarde voor de verdere ontwikkeling van strafrechtelijke samenwerking op basis van het beginsel van wederzijdse erkenning. Het binnen de gehele Unie waarborgen van de rechten van verdachten in strafzaken draagt bij aan het vergroten van dat wederzijdse vertrouwen. In het Haags Programma werd de Raad daarom al aangespoord een kaderbesluit inzake procedurele rechten van verdachten vast te stellen.³

¹ Kamerstukken I, 2008/09, 32 010, C.

² Brief van 11 september 2009, Kamerstukken II, 2008/09, 32 010, nr. 4.

³ Het Haags Programma - Versterking van vrijheid, veiligheid en recht in de Europese Unie, paragraaf 3.3.1., PbEU van 3.3.2005, C53.

Het fungerende Zweedse Voorzitterschap heeft voor een stapsgewijze aanpak gekozen waarbij in een routekaart verschillende rechten worden aangeduid ten aanzien waarvan de Commissie wordt uitgenodigd de komende jaren met voorstellen te komen. De eerste stap betreft het thans voorliggende ontwerp-kaderbesluit inzake vertolk- en vertaaldiensten. Dit kaderbesluit geeft een nadere uitwerking van het in artikel 6, derde lid, onderdeel e, EVRM neergelegde recht van een verdachte zich kosteloos te doen bijstaan door een tolk indien hij de taal die ter terechtzitting wordt gebezigd, niet verstaat of niet spreekt.

Datum
22 oktober 2009
Ons kenmerk
5625825/09/6

Het ontwerp-kaderbesluit concretiseert en codificeert belangrijke uitspraken van het EHRM op het terrein van het recht op kosteloze bijstand door een tolk. Zo wordt bijvoorbeeld verduidelijkt dat het recht op vertolking niet alleen betrekking heeft op het gesproken woord ter terechtzitting, maar ook op het kennismaken van de inhoud van essentiële processtukken ter voorbereiding van de verdediging.⁴ Het kaderbesluit gaat op onderdelen ook verder dan het EVRM, aangezien het recht op vertolking en vertaling zich uitstrekt tot de overleveringsprocedure als gevolg van een Europees aanhoudingsbevel, terwijl dergelijke procedures niet onder de reikwijdte van artikel 6 EVRM vallen. De uitspraken van het EHRM hebben betrekking op de concrete omstandigheden in een individuele zaak. Bepaalde uitspraken hebben tevens een bredere strekking en zijn daardoor van algemene betekenis voor de uitleg van de in het EVRM neergelegde rechten. Over het antwoord op de vraag welke gevolgen moeten worden verbonden aan een uitspraak van het EHRM, in het bijzonder door staten die geen partij zijn in het desbetreffende geding, kunnen de opvattingen echter uiteenlopen. Regelgeving op EU-niveau beoogt bij te dragen aan het verkleinen van uiteenlopende opvattingen en kan aldus bijdragen aan een meer gelijke naleving van het EVRM. Met andere woorden, het geldende normatieve kader, dat in belangrijke mate is gebaseerd op de rechtspraak van het EHRM in individuele zaken, wordt met Europese regelgeving verduidelijkt, uniformer en waar mogelijk en geboden verder uitgebreid.

Een ander belangrijk element van Europese regelgeving op dit terrein is de wijze waarop het toezicht op de naleving plaatsvindt. De Europese Commissie ziet toe op de implementatie van kaderbesluiten in de nationale wetgeving van de lidstaten. Op basis van artikel 8 van het ontwerp-kaderbesluit zal de Commissie een rapport opstellen over de maatregelen die de lidstaten hebben getroffen teneinde aan de uit het kaderbesluit voortvloeiende verplichtingen te voldoen. Aldus kan al in een vroeg stadium een beeld worden gevormd over de wijze waarop lidstaten de normen uit het kaderbesluit hebben geïmplementeerd. Voorts wordt eenheid van interpretatie en zelfs correctie van geïmplementeerde EU-wetgeving bevorderd doordat nationale rechters aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen prejudiciële vragen kunnen voorleggen, hetgeen resulteert in een nadere en uniformere uitleg over de wijze waarop het kaderbesluit moet worden geïnterpreteerd. Bij het EVRM komt een beoordeling over de naleving pas aan de orde wanneer een belanghebbende in een individuele zaak, nadat de nationale rechtsmiddelen zijn uitgeput, klaagt over een mogelijke schending voor het EHRM. Ik acht het mechanisme dat beschikbaar komt op EU-niveau, een welkome aanvulling op de rechtspraak van het EHRM.

Op grond van het voorgaande concludeer ik dan ook dat het voorliggende kaderbesluit als aanvulling op het bestaande kader voortvloeiende uit het EVRM

⁴ Dit volgt uit de uitspraak van het EHRM van 18 oktober 2006 in de zaak *Hermi v. Italië*, overweging 69.

een duidelijke toegevoegde waarde bevat en daarom de steun van de Nederlandse regering verdient. Ik zal mij dan ook in de JBZ-Raad van 23 oktober a.s. overeenkomstig deze lijn opstellen.

Datum
22 oktober 2009

Ons kenmerk
5625825/09/6

Tenslotte vraagt u in uw brief waarom in de geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad van 23 oktober 2009 wordt gesteld dat Nederland met de voorliggende tekst van het ontwerp kaderbesluit kan instemmen, terwijl het BNC-fiche aangeeft dat Nederland niet kan instemmen met artikel 3 van het ontwerp kaderbesluit dat de verplichting bevat tot kosteloze verstrekking van schriftelijke vertalingen van alle essentiële processtukken vanwege de disproportionele kosten en problemen in de uitvoering die daarmee gepaard gaan. De reden dat de regering kan instemmen met de voorliggende tekst is gelegen in het feit dat het genoemde artikel 3 is aangepast in die zin dat het de mogelijkheid biedt, voor zover het recht op een eerlijk proces hierdoor niet wordt geschaad, te volstaan met een mondelinge vertaling of een mondelinge samenvatting van de desbetreffende documenten. Dit sluit aan bij de rechtspraak van het EHRM⁵ en de Nederlandse praktijk.

Ik hoop u met het bovenstaande voldoende te hebben ingelicht.

De Minister van Justitie,

⁵ Uitspraak EHRM van 18 oktober 2006 in de zaak *Hermi v. Italië*, overweging 70.